

мисленням і коригувати поведінкову модель, тому що це і є найважливіший аспект трейдингу.

Список використаних джерел:

1. Дуглас М. Зональний Трейдинг / Марк Дуглас.—Москва: І-трейд, 2013. — 240с.
2. Стінбарджер Б. Підвищення ефективності трейдера / БреттСтінбарджер. — Москва: Альпина Паблішер, 2012. — 328 с.

УДК 339.727.22/27:159.9.019.4-027.2]:(477)

Копан О.В.,

студент 5 курсу, магістерського напрямку

«Фінансовий менеджмент у сфері бізнесу»

Науковий керівник - Романишин В.О.,

к. е. н., доцент кафедри корпоративних фінансів та контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Біхевіоризм в інвестиційних рішеннях Уоррена Баффета та можливості його застосування в Україні

Для сучасного етапу розвитку фінансового ринку характерною є тенденція переорієнтації інвесторів від класичної до поведінкової моделі прийняття інвестиційних рішень, зокрема застосування ними біхевіорестичної теорії впливу психологічних якостей трейдера на ефективність здійснюваних ним операцій, і можливість застосування її інвесторами на фондовому ринку України.

На сьогоднішній день, все більше і більше дослідників та інвесторів відмовляються від класичної моделі прийняття управлінських й інвестиційних рішень на користь поведінкової. Причиною цього слугує те, що класичні інвестиційні стратегії (гіпотеза ефективного ринку Ю. Фами і теорія випадкових блукань, портфельна теорія Г. Марковіца (МРТ) та оптимізаційні моделі фондового ринку, теорія сподіваної корисності (EUT))

стверджують про раціональну поведінку інвесторів навіть в умовах ризику та невизначеності, логічність і обґрунтованість дій при прийнятті інвестиційних рішень. Ідеологи класичної моделі висувають припущення про доступність однакової інформації для всіх учасників ринку, проте в той же час не враховують ірраціональну поведінку інвесторів, зміну їх уподобань, тобто можливі відхилення інвестора від кривої байдужості аж до її радикальної зміни [1].

Таким чином, на передові позиції прийняття інвестиційних рішень виходять біхевіористичні теорії, які більш адекватно оцінюють реальну ситуацію на ринку, намагаються виявити у поведінці людей систематичні відхилення від моделі раціонального прийняття рішень і створити нові фінансові теорії, які б враховували ці відхилення. Як наслідок, при усвідомленні та правильному застосуванні поведінкових теорій інвестор може отримати більшу користь від вкладів, аніж при застосуванні класичних теорій прийняття фінансових рішень, чим і користується у своїй інвестиційній практиці всесвітньо відомий мільярдер Уоррен Баффет.

Теорія впливу психологічних якостей трейдера на ефективність операцій, що здійснюються Уорреном Баффетом, засвідчує наявність кореляційного зв'язку між позитивними психологічними якостями трейдера (інвестора) та успішністю його професійної діяльності [1]. Потенційний інвестор буде успішним, якщо йому притаманні такі риси характеру:

- відсутність бажання підпорядкувати собі ринок і контролювати його. Уоррен Баффет завжди інвестує лише в ті сфери бізнесу, в яких він найкраще розуміється як фахівець, не намагаючись максимально можливо диверсифікувати свій портфель активів незрозумілими йому підприємствами [2];

- відчуття індивідуального «бар'єру ризику» і граничних значень капіталу, якими можна ризикувати без фатальних наслідків. Яскравим прикладом є придбання акцій Кока-Кола у 1988-1989 рр., коли Баффет вважав компанію (при її ринковій вартості 15.1 млрд. дол.) значно

недооціненою із реальною вартістю в 20 млрд. дол. (при найменшому 5%-му темпі щорічного зростання компанії) та вартістю в 48 млрд. дол. (при 15% зростанні щорічно), закладаючи при цьому маржу безпеки інвестицій (різниця між ціною компанії і її дійсною вартістю) від 27 до 70%. І справді компанія зростала вищими темпами, ніж ринок, а її акції Уоррен Баффет тримає у своєму портфелі й до сьогодні;

- прийняття обдуманих і адекватних рішень, навіть якщо ситуація розвивається не так, як інвестор припускав спочатку, та уникнення психологічної прихильності до конкретних фінансових інструментів. Уоррен Баффет довгий час волів інвестувати у виробничо-продуктові підприємства та зарікався не вкладати кошти в технологічні компанії, такі як Yahoo, Amazon.com, CMGI та інші. Він вважав їх ненадійними та нестабільними, але у 2011 р. купує 5.5% акцій IBM на суму 10.7 млрд. дол.. У цей час Уоррен вже каже, що «акції IT-компаній самі кидаються в очі», хоча, насправді, просто їх прибутковість почала суттєво зростати, а продав він акції IBM у 2018 році, коли ціна на них значно знизилася.

- наявність у інвестора адекватної самооцінки; здатність враховувати вплив негативних чинників. Уоррен Баффет зізнавався, що завжди критично ставиться до себе й уважно аналізує свої помилки, аби не повторити їх у майбутньому [2];

- наявність витримки і терпіння. Уоррен Баффет ніколи не поспішав купувати акції компаній, що падають, аж поки їх вартість не сягне мінімуму, як і сталося з цінними паперами страхової компанії GEICO, майже половину з яких він придбав у 1976 р., коли їх вартість впала з 61 до 2 дол. за акцію;

- вміння сфокусуватися на цілі і постійно діяти на основі прийнятого рішення; але не мати психологічної залежності від трейдингу. На думку Уоррена Баффета, лише 20 інвестиційних рішень суттєво вплинули на його життя, все інше, більш ніж за його півстолітню інвестиційну діяльність, було просто хобі, можливістю заробляти, але ні в якому разі не одержимістю накопичення статків.

Унікальність стратегії Уоррена Баффета полягає в придбанні та розвитку недооціненої компанії. Не зважаючи на тимчасові погані новини він прагне вивести її на стабільний рівень доходу та утримувати акції протягом тривалого періоду, отримуючи дохід у вигляді значних дивідендів. Всього цього можна досягти завдяки переліченим вище характеристикам успішного трейдера (інвестора). Проте, поки що дана стратегія недосяжна для українських інвесторів через нерозвиненість національного фондового ринку, нестабільність економіко-політичної ситуації в країні та банальну відсутність сфер надійного довгострокового інвестування.

Список використаних джерел:

1. Вовк В. Особливості поведінки інвестора на фондовому ринку / В. Вовк. // Вісник Львівського університету. Серія економічна. – 2013. – №50. – С. 36–41.
2. Хагстрон Р. Уоррен Баффет. Как 5\$ превратит в 50 миллиардов. Стратегия и тактика великого инвестора / Роберт Г. Хагстрон., 2007. – 284 с.

УДК 330.16:336.6/7

Кульчицька Є.В.,

студентка III курсу факультету фінансів

Науковий керівник - Урванцева С. В.

к.е.н., доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Поведінкові ефекти як новий напрям дослідження фінансової науки

Стан ринкової кон'юнктури – це результат людських рішень, які приймаються під впливом інформації. Оцінка і реакція суб'єктів на отриману інформацію має своє відображення на всьому ринку. Однак, ірраціональність поведінки учасників ускладнює прогнозування стану фінансового ринку й підтверджує важливість проведення досліджень у поведінковій економіці.